

Nr 205.

Av herr Flyg m. fl., om Sveriges utträdande ur Nationernas förbund.

Frågan om Sveriges utträde ur Nationernas förbund har tidigare förts fram till riksdagens avgörande av kommunistiska riksdagsmän. Den senaste motionen väcktes vid 1927 års riksdag. Men då sedan dess sådana händelser inträffat, som göra frågan om utträde än mer aktuell och allvarsam, återkomma vi ännu en gång.

I den ovan nämnda motionen från år 1927 påvisades dels Nationernas förbunds karaktär av de imperialistiska stormakternas intresseorganisation samt dels att Nationernas förbund ingalunda är någon "fredsorganisation" utan fast mer en sammanslutning för krigets organiserande. Hänvisande till motiveringen till 1927 års samt tidigare motioner 1923 och 1924 vilja vi i denna motion särskilt uppehålla oss vid vad som under de senaste åren inträffat i Nationernas förbunds behandling av fredsfrågan samt vidare vid de "resultat" man kommit till inom den under Nationernas förbund sorterande Internationella arbetsbyrån.

Nationernas förbund har allt sedan sitt bildande officiellt förklarat, att ett dess huvudmål är säkerställandet av en allmän fred samt avrustningens förverkligande. Men först i det femte året av förbundets bestånd, 1924, fattades beslut om att börja arbeta med avrustningsfrågan och att inkalla en allmän avrustningskonferens. Sedan detta moment har frågan inte kommit ett tuffjät framåt. Såväl själva huvudfrågan som de med densamma förknippade specialfrågorna ligger i dag sämre till än vid den tidpunkt då "arbetet" började. I stället för ett tillmötesgående och uppfyllande av de stora folkmassornas önskemål om en reell avrustning har man i dag åstadkommit ett resultat av digra luntor med intetsägande, värdelösa deklamationer.

Det enda land som fört en konsekvent och positiv freds- och avrustningspolitik är Sovjetunionen, det land där de arbetande massorna har makten i egna händer. Vi erinra om sovjetregeringens första dekret av den 8 november 1917 om freden, om det förslag som ställdes av sovjetdelegationen till Genua-konferensen 1922 att uppställa avrustningsfrågan på dagordningen, om den samma år av sovjetregeringen i Moskva sammankallade konferensen med randstaterna, där förslag ställdes om proportionell nedrustning, och vi erinra till sist om det initiativ, som för endast kort tid sedan togs av sovjetregeringen genom hänvån-

delsen till Polen att de bägge makterna skulle genom ett speciellt fördrag ratificera den s. k. Kellogpakten.

År 1925 inbjöd Nationernas förbund Sovjetunionen att delta i det förberedande arbetet till Nationernas förbunds avrustningskonferens. Den 16 januari 1926 svarade sovjetregeringen, att den "hälsade varje initiativ och varje försök på avrustningens område välkommet samt hade den uppriktiga önskan att delta såväl i avrustningskonferensen som i dess förberedande kommission". På grund av den kontrovers, som vid denna tidpunkt rådde mellan den schweiziska regeringen och sovjetregeringen på grund av mordet på Vorovskij, kunde Sovjetunionen dock ej vid denna tidpunkt sända delegation, då Nationernas förbund envisades att förlägga konferensen till Schweiz. Sedan denna kontrovers bragts ur världen, sändes en delegation till den förberedande kommissionens fjärde sammanträde i november 1927. Denna delegations ordförande utvecklade på kommissionens sammanträde huvuddragen av ett konkret avrustningsförslag, vilket den 15 febr. 1928 översändes till Nationernas förbunds generalsekreterare.

Förslaget innebär en allmän, fullständig och omedelbar avrustning inom en tidsperiod av 4 år, men på ett sådant sätt att möjligheten till väpnade sammanstötningar redan efter ett år är begränsad.

I förslaget beräknades att under det första året skulle följande åtgärder vidtagas: 50 % demobilisering av arméerna, förstörandet av alla vapenreserver, utmönstrandet av de viktigaste delarna av sjö- och luftflottan samt likviderandet av alla militära institutioner. I de därefter följande tre åren skulle följa det fullständiga upplösandet av arméerna, förstörandet av alla truppers vapen, ombyggnad av alla sjö- och luftfartyg för fredsändamål liksom även alla maskiner och verktyg för framställning av krigsmateriel, upphävandet av militärbudgeten samt överlämnandet av alla med avrustningen sammanhängande frågor till civilministerierna. Kvar blir blott enligt förslaget ett visst antal skyddstrupper (tull- och gränsbevakning, milis samt ett mindre antal krigsfartyg till handelsfartygens skydd) och ett obetydande antal vapen för personliga ändamål (jakt o. d.).

Kontrollen över överenskommelsens genomförande skall utövas av en ständig internationell kommission, enskilda kommissioner i de olika länderna och distriktskommissioner, vilka sammansätts enligt principen om likaberättigande av de lagstiftande församlingarna samt de fackliga organisationerna.

Ur det principiella anförande varmed förslaget motiverades anför vi följande citat:

"Sovjetregeringen är av den uppfattningen, som den alltid givit uttryck åt, att inom det kapitalistiska systemet orsakerna till krigiska konflikter icke kunna undvikas. Militarismen är en kapitalismens inneboende konsekvens. Men *folken* ha viljan att kämpa mot de imperialistiska krigerna och att säkra freden. Detta förhållande tillåter sovjetregeringen att mottaga Nationernas förbunds inbjudan, i vilken förbundet säger sig vilja verka för avrustning. Vi ha mot-

tagit denna inbjudan för att visa för hela världen att vi verkligen ha viljan till fred men att däremot de kapitalistiska regeringarna bakom talet om avrustning dölja helt andra avsikter."

Talaren påvisade att inte ett enda konkret steg till avrustning hade tagits, varav han drog slutsatsen att: "Nationernas förbund och de kapitalistiska staterna icke hade önskan att ställa avrustningsfrågan praktiskt".

Talet och förslaget väckte som bekant en väldig uppmärksamhet. Av särskilt intresse är följande uttalande i det socialdemokratiska huvudorganet i Wien, där man skrev:

"Det klingade som en fanfarstöt. Det var rentav groteskt att se hur hjälplösa hela samlings av erfarna diplomater stodo gentemot denna vindstöt, som sopade undan alla salvelsefulla ord och alla papper, varmed man är så rik i Genève. Att i denna församling äntligen *en representant för arbetarklassen* kunde utveckla det program, vilket endast tager hänsyn till arbetarmassornas önskemål, det måste hälsas som en befriande handling."

De socialdemokratiska Nf-representanterna hade naturligtvis dock en annan mening. Den socialdemokratiska företrädaren för den franska imperialismen, Paul Boncour, som skickades upp att svara på det ryska talet, förklarade förslaget vara "fantastiskt, ogenomförbart, ja barnsligt".

Över förslagets vidare behandling skola vi med endast några korta satser redogöra. När det äntligen kom upp till debatt på förberedande kommissionens sammanträde i mars 1928, talade samtliga representanter, med undantag av den tyska och den turkiska, mot förslaget. Försöket att lägga detsamma utan debatt till handlingarna misslyckades. Denna veckolånga debatt visade för all världen, att de imperialistiska makterna icke vill avrustning. Kampen mot förslaget leddes av den engelske representanten Cushenden. Efter debattens slut avslogs förslaget, varefter man i ett uttalande beslöt uppdraga åt kommissionens ordförande att avgöra, när det kunde vara ändamålsenligt med en ny sammankomst, d. v. s. det hela upplöstes i intet. Ett mer obestridligt bevis på Nationernas förbunds värdelöshet, på det bluffartade i hela dess existens kan knappast erhållas.

Det förslag till avrustning delvis och inom bestämda terminer, som den ryska delegationen omedelbart framlade, vilar nu hos kommissionen. Om och när det kommer under behandling är i detta nu ovisst. Men att även detta förslag, där man tagit hänsyn till alla undanflykterna om att det var omöjligt att på en gång avrusta, kommer att möta samma öde som det föregående förslaget är tämligen säkert. Ty samtidigt som man bekämpar avrustningsförslaget pågå rustningarna för fullt inom alla kapitalistiska länder, pågå förberedelserna till morgondagens krig.

Den svenska kapitalismen blir genom den allt starkare exporten av svenskt kapital till främmande länder och finansiell verksamhet i världsmåttstock (Kreuger-koncernen) alltmer sammanbunden med de imperialistiska stormakternas intressen. Dessa stormakter och deras vasaller spela den dominerande

rollen inom Nationernas förbund och dirigera helt dess politik enligt sina intressen. De organisera och förbereda sedan år tillbaka nya krig, och särskilt framträda i detta nu klart krigsförberedelserna mot Sovjetunionen. Då massan av Sveriges folk vill fred och är för Sovjetunionens avrustningsförslag, då Nationernas förbund är mot detta förslag och icke vill dess genomförande, då Sveriges medlemskap i Nationernas förbund medför såväl ekonomiska som militära förpliktelser, vilka omöjliggör Sveriges neutralitet och då Sveriges arbetare, om vi skulle dragas in i krig, icke vill kämpa för de imperialistiska makternas intressen utan mot dem, är det starkt motiverat att gå fram med förslaget om Sveriges utträde ur Nationernas förbund.

Av bifogade bilaga framgår med önskvärd tydlighet, hur uteslutande negativ all Nationernas förbunds verksamhet för fred och avrustning varit under alla år av dess existens.

Vi vilja nu rikta uppmärksamheten vid en annan sida av Nationernas förbunds verksamhet, vid den Internationella arbetsbyrån.

Internationella arbetsbyrån organiserades såsom ett specialorgan under Nationernas förbund under de stormiga åren omedelbart efter krigets slut, då massorna voro i jäsning och beredda att genom revolutionär kamp föra sina krav igenom. Omedelbart efter det Versaillesfreden undertecknats kallades Internationella arbetsbyrån till en första konferens i Washington. Det mest omtalade resultatet från denna konferens var förslaget till 8-timmarsdag, den s. k. Washington-konventionen. Av de reformistiska fackföreningsledarna kallades detta förslag "det första tecknet på en social tidsålders genombrott". Även här i Sverige har man haft nöjet att lyssna till och läsa många och långa utläggningar om detta förslags stora betydelse.

För att lugna massorna var det emellertid ej nog med att blott tala om förslaget. Några av de mindre till Nationernas förbund anslutna staterna ålades att ratificera dokumentet formellt. De större makterna meddelade att de snarast skulle ratificera detsamma. Men de ha sedan förstått att undan för undan förskjuta detta undertecknande. Och laglig kraft får förslaget icke förrän det inom en tidrymd av tio år blivit ratificerat av samtliga till Nationernas förbund anslutna stater.

I verkligheten har 8-timmarslagen under denna tid krossats i ett flertal länder. I Tyskland år 1923 och därefter i land efter land. På Internationella arbetsbyråns sammanträde i februari 1928 förklarade den engelska regeringens representant, att hans regering aldrig kommer att ratificera Washington-konventionen i dess nuvarande form. Han föreslog att man på dagordningen för Internationella arbetsbyråns konferens 1929 skulle uppställa frågan om 8-timmarsförslagets revidering. Vilket även blev beslutat med 13 röster mot 7. Ingen behöver tvivla över att därmed har detta skådebröd för arbetarklassens bedragande helt förts över till historiens arkiv.

Internationella arbetsbyråns karaktär av ett arbetarköparnas organ under reformistisk ledning har länge varit klar. Det som nu inträffat med den under

tio år så omtalade Washington-konventionen är ytterligare ett slag mot tron på Nationernas förbundsorganet Internationella arbetsbyrån och dess reformistiska försvarare. Det är därtill ett starkt argument för brytandet av förbindelserna med Nationernas förbund Arbetarklassen i Sverge och i andra kapitalistiska länder kan endast genom att mobilisera sina fackliga organisationer för 8-timmarskravet och för dess inskrivande i lagstiftningen föra detsamma till förverkligande.

Efter denna motivering föreslå vi alltså,

1) att riksdagen för sin del beslutar Sveriges utträde ur Nationernas förbund, samt

2) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer, att Kungl. Maj:t med biträdande av detta riksdagens beslut må anmäla Sveriges utträde ur Nationernas förbund, samt i övrigt vidtaga de åtgärder, som kunna föranledas av detta besluts realiserande.

Stockholm den 21 januari 1929.

Nils Flyg.

Viktor Herou.

Osc. Öhman.

J. P. Dahlén.

Edoff Andersson.

Aug. Spångberg.

Verner Karlsson.

Bilaga.

SAMMANFATTNING

av antalet sessioner och sammanträden av Nationernas förbunds olika organ, vilka befattat sig med avrustningsproblemet (avrustning i egentlig mening och frågor som stå i samband därmed: militärbudgeterna, flottrustningarna, utbytandet av militära informationer, handeln med och tillverkningen av vapen, bestämmelserna rörande kontrollen över de besegrade staternas rustningar och säkerhetsgarantier).

Utän att tala om Nationernas förbunds olika organ, vilka delvis deltagit i diskussionen om dessa frågor (rådgivande och tekniska kommissionen för kommunikationer och transitotrafik, Ekonomiska kommittén, Finanskommittén, Kommissionen för intellektuellt samarbete och t. o. m. Internationella arbetsbyrån), utan att ens tala om de olika, mindre viktiga kommittéerna och kommissionerna, måste man räkna upp följande organ av Nationernas förbund, vilka sysselsatt sig med avrustningsproblemet och frågor, som stå i samband därmed:

1. *Folkförbundsmötena.*

Dessa ha under de åtta år, Nationernas förbund existerat, varje år sysselsatt sig med nämnda problem.

Inalles 8 sessioner.

2. *Tredje kommissionen.*

Denna bildades för avrustningsfrågornas behandling på varje folkförbundsmöte och har utarbetat resolutioner för dessa möten. Till följd därav har Tredje kommissionen likaledes avhållit

Inalles 8 sessioner.

3. *Folkförbundsrådet.*

Folkförbundsrådet har befattat sig med avrustningsproblemen och därmed sammanhängande frågor sedan sitt femte sammanträde i maj 1920.

Inalles 30 sessioner.

Anmärkning: Diskussionen vid folkförbundsmötena ha mången gång pågått i flera dagar och inom Tredje kommissionen i flera veckor. Resultatet under åtta års förlopp har blivit:

a) för Folkförbundsmötet	53 resolutioner
b) För Folkförbundsrådet	58 resolutioner

Inalles: 111 resolutioner

Dessutom ha följande Nationernas förbundsorgan, vilka skapats särskilt för detta ändamål, sysselsatt sig med avrustningsproblemet:

4. *Permanent rådgivande kommissionen.*

(Kommissionen av militära experter, vilken bildades på grund av artikel 9 i Nationernas förbunds stadgar.)

Denna kommission har från år 1920 till år 1927 hållit 20 sessioner.

I denna siffra ingå icke de tre subkommissionernas sammanträden: subkommissionen för lantarméerna, subkommissionen för marinen och subkommissionen för lufttrafiken. Så exempelvis omfattar ensamt subkommissionen för marinens andra session, vilken ägde rum i Rom den 14—25 februari 1924, inalles 11 sammanträden.

5. *Blandade kommissionen för reducering av rustningarna.* (I dess ställe trädde år 1925 *Förberedande kommissionen vid avrustningskonferensen.*)
10 sessioner.

6—7. *Studiekommissionen samt specialkommissionen för undersökning av vapenproduktionen* 8 sessioner.

8. *Folkförbundsrådets kommission i avrustningsfrågan* 6 sessioner.

9. *Förberedande Kommissionen vid avrustningskonferensen.* Senaste (femte) sessionen oberäknad, har det hållits 4 sessioner.

10. *Subkommission "A" (militär)* 3 sessioner.

11. *Kommittéer för militär, marin och lufttrafik under Kommission "A"*
3 sessioner.

12. *Subkommission "B" (icke-militär)* 4 sessioner.

13. *Blandade kommissionen med dess tre kommittéer* 6 sessioner.

14. *Kommissionen för civil lufttrafik* 1 session.

15. *Kommittén för budgetfrågor jämte rapportkommittén*.. 6 sessioner.

16. *Kemiska kommittén* 1 session.

17. *Skiljedoms- och säkerhetskommittén med rapportörernas kongress i Prag* 3 sessioner.

Inalles alltså: 17 internationella organ ha sysselsatt sig med avrustningsproblemet på 121 sessioner.

Det är att märka att det rör sig om antalet *sessioner* och icke om antalet enskilda *sammanträden*. Antalet sammanträden är vida större, ty många sessioner ha pågått i flera dagar. Så höll exempelvis *Förberedande Kommissionen vid avrustningskonferensen* följande antal sammanträden:

Vid första sessionen 9 sammanträden.

Vid andra sessionen 2 sammanträden,

Vid tredje sessionen 39 sammanträden,

Vid fjärde sessionen 3 sammanträden,

Inalles alltså, femte sessionen oberäknad 53 sammanträden.

Subkommissionen "A" höll inalles 86 sammanträden,

Militärkommittén höll inalles 25 sammanträden,

Flottkommittén höll inalles 44 sammanträden,

Lufttrafikkommittén höll inalles 34 sammanträden.

Detta blir alltså sammanlagt 189 sammanträden.

Resultaten av Nationernas Förbunds avrustningsarbete:

1. Konventionen rörande vapenhandeln (17 juni 1925) Ratificerad endast av Frankrike.
Anslutning från Liberia. Har icke trätt i kraft.
2. Genèveprotokollet rörande förbud mot användning av kvävande, giftiga eller dyl. gaser och bakteriologiska medel (17 juni 1925) Ratificerad endast av Venezuela, Frankrike och Sovjet-Unionen.

3. Utbyte av militära informationer.	Utgivandet av en militär årsbok, av fattad på grundval av uppgifter, offentliggjorda av de olika regeringarna.
4. Allmän, fullständig avrustning	Intet verkligt resultat.
5. Minskning av militärbudgeterna	Intet verkligt resultat.
6. Minskning av flottrustningarna	Intet verkligt resultat.
7. Minskning av vapenproduktionen	Intet verkligt resultat.
-